

PROJECT “ZEGETA”

This fall, the Polish American Congress, Michigan Division, inaugurated a project concerning “Zegota”, an organization that was formed during World War II by the Polish Government in Exile in cooperation with the Polish Underground Army - “Armia Krajowa”. It was mainly designed to aid the Jewish population persecuted under German occupation. Its members included such heroes

as Irena Sendler who alone saved 2500 Jewish children. Recently, a high quality documentary on this subject was produced and is available for purchase. This DVD includes a Teacher’s Discussion Guide and is only 28 minutes long, making it ideal for classroom viewing and debate. Our aim is to bring this story into high school and college classrooms, mainly to combat the recurring falsehoods and myths surrounding this sensitive topic.

It’s time to set the story straight. The Polish American

On Thursday, September 17, a special Mass commemorating the 70th anniversary of the start of the Russian aggression on Poland took place at the Our Lady Queen of Apostles church in Hamtramck. The Mass was organized by the Michigan Division of the Polish American Congress.

Cardinal Edmund Szoka was invited to be the main celebrant of the Mass. Assisted were Polish priests from local Polish-American parishes including Msgr. Stanley Milewski, Fr. Edward Kaszak, Fr. Janusz Iwan and the pastor of Our Lady Queen Apostles parish, Fr. Bogdan Młhosz.

Fr. Kaszak in his sermon reminded everyone how important is to remember about the heroism of Polish soldiers during the World War II.

Music for the Mass was provided by the Queen of Apostles parish choir under the direction of Władysław Budweil. The choir prepared a beautiful selection of songs and hymns, including “Ojczyzno Ma” (“My Homeland”) which was presented by soloist Bogdan Nowacek.

At the end of the Mass Scott Klein representing the Mayor of Hamtramck Karen Majewski presented a special proclamation honoring the heroism of Polish soldiers on all fronts of the World War II and reminding the world about the September 1, 1939

Congress needs your help to make this ambitious project a success. Many of us have children or grandchildren in schools and some of us are even personally acquainted with their History or Social Studies teachers. We ask that you purchase this DVD and present it as a gift to the teacher or school. We will include a letter from the PAC explaining your contribution to this project. The cost is \$20 and the DVD’s are available at the Polish American Congress office. If it’s not convenient to visit the office, we will gladly mail you the DVD. Please make check

Payable to Polish American Congress, Michigan Division and mail to 11333 Jos. Campau, Hamtramck, MI 48212. You may also call 313-365-9400 for additional information. The list of donors will be announced in the press and on the radio and a record kept in our archives.

In addition to the aforementioned schools, we also encourage gifting these Zegota DVD’s to your friends, especially your non-Polish friends.

Henrietta Nowakowski, v.p. American Affairs
Dr. Zdzisław Jurek, v.p. Polish Affairs

Polonia in Detroit Remembers September 17

(when the Nazis attacked Poland) and September 17, 1939 (when Red Army crossed the Polish borders).

Polish American Congress Michigan Division President Mariusz Szajnert thanked everyone for attending the Mass. He also expressed the importance of passing the Polish war stories from generation to generation.

Fr. Bogdan Młhosz also addressed the guests: “You are the living monument of the heroism, he told the group of war veterans present at the Mass.

Cardinal Edmund Szoka, in closing, shared some personal memories. “I was 12 when the war broke out. I remember very well those horrific times,” he said. „Jeszcze Polska nie zginęła póki my żyjemy” („Poland has

Hamtramck Mayor Re-Elected

Hamtramck Mayor Karen Majewski retained her seat despite a strong challenge from Councilman Abdul Algazali Tuesday, November 3.

Majewski, who is completing her first 4-year mayoral term, had 52% of the vote to Algazali’s 48%. She formerly served as city council president.

In the City Council race, incumbent Alan Shulgon lost his seat. But challengers Tom Jankowski, Kazi Miah and Mohammad Hassan were elected to 4-year terms.

through their territories as part of collective security. With the failure of the negotiations, the Soviets on August 23, 1939 signed the Molotov-Ribbentrop Pact with Nazi Germany. As a result, on September 1, the Germans invaded Poland from the west; and on September 17, the Red Army invaded Poland from the east.

The Soviet invasion led to a non-aggression pact with Nazi Germany rather than an alliance with Britain and France. In early 1939, the Soviet Union allegedly tried to form an alliance against Nazi Germany with the United Kingdom, France, Poland, and Romania; but several difficulties arose, including the Soviet demand that Poland and Romania allow Soviet troops transit rights

Since 1935 Stalin wanted a non-aggression pact with Nazi Germany rather than an alliance with Britain and France. In early 1939, the Soviet Union allegedly tried to form an alliance against Nazi Germany with the United Kingdom, France, Poland, and Romania; but several difficulties arose, including the Soviet demand that Poland and Romania allow Soviet troops transit rights

not perished yet. So long as we still live”), Szoka recited the Polish National Anthem. The 1939 Soviet invasion of Poland was a military operation that started without a formal declaration of war on September 17, 1939, during the early stages of World War II, sixteen days after the beginning of the Nazi German attack on Poland.

The Soviet invasion led to the incorporation of millions of Poles, western Ukrainians, and western Belarussians into the Soviet Ukrainian and Byelorussian republics. During the existence of the People’s Republic of Poland, the invasion was a taboo subject, almost omitted from the official history in order to preserve the illusion of “eternal friendship” between members of the Eastern Bloc.

The Soviet invasion led to the incorporation of millions of Poles, western Ukrainians, and western Belarussians into the Soviet Ukrainian and Byelorussian republics. During the existence of the People’s Republic of Poland, the invasion was a taboo subject, almost omitted from the official history in order to preserve the illusion of “eternal friendship” between members of the Eastern Bloc.

Andrew “Rocky” Raczkowski to Run for U.S. House of Representative in 9th District

Focusing on his love for America and commitment to public service, Andrzej “Rocky” Raczkowski announced Saturday, October 10, that he was running to be the next U.S. Representative from Michigan’s 9th District.

Rocky is the first major candidate to enter the race, bringing an impressive record of service as State Representative and Majority Floor Leader of the Michigan House, a lifetime of service in the U.S. Army Reserves that includes two tours of duty overseas, and leadership of a successful Michigan company with operations across all of North America.

“Our campaign is not about me. It’s about us,” Rocky said. “Every man and woman in the U.S. military fights for a greater cause - so that our families can have a better life. That’s why I am running for Congress, because I know I work for you.”

“RADIOTON”

Tradycyjnje w sobotę najbliższą daty 11 listopada (Święta Niepodległości) zbiórkę funduszy na dalszą swą działalność organizuje michigański wydział Kongresu Polonii Amerykańskiej (KPA). I także tradycyjnie odbywa się ona podczas porannego programu radiowego „Polskie Rozmaitości” Jerzego Różalskiego.

W tym roku zbiórka ta (zwana „Radioionem”) odbyła się w sobotę, 14 listopada.

Wszystcy, dla których istnienie KPA jest ważne i potrzebne mieli okazję zadzwonić do programu i zadeklarować swój datek. Przy telefonach w studio radiowym podczas zbiórki dyżurowali: Mariusz Szajnert (prezes michigańskiego wydziału KPA), Sebastian Szczepański, Izabela Szczepańska, Jolanta Bujny i Victoria Bujny.

W tym samym czasie przy telefonach w siedzibie KPA w Hamtramck (tam także można było zadzwonić z deklaracją wpłacenia sumy na działalność Kongresu) telefony odbierali: dr Zdzisław Jurek, Helena Zmurtkiewicz i Julia Sobiesiuk.

Nazwiska wszystkich osób, które telefonowały w trakcie zbiórki były wyczytywane na antenie radiowej. Wcześniej rozesłano do wszystkich członków KPA listy przypominające o tegorocznej akcji. Wiele osób, nie czekając na „Radioion” wysłało swe datki w załączonej z listem kopercie. Nazwiska tych osób także zostały odczytane w sobotnim programie.

Nowością w tym roku była pomoc polonijnych parafi w zbiorce funduszy na działalność KPA, które bądź to zamieściły w swych parafialnych biuletynach informacje o „Radioionie” lub załączyły wspomniany wcześniejszy list.

Inną nowością były także upomniki, które zostały rozlosowane wśród wszystkich tych osób, które zadeklarowały wpłatę 100 dolarów lub większą sumę. Zbiórka w sumie przyniosła ponad 11 tysięcy dolarów. Ten finansowy „zastrzyk” na pewno pomoże w realizacji kolejnych projektów i planów działalności KPA w Michigan.

NAGRODY WYLOSOWALI...

- angielskojęzyczny przekład książki „Ogniem i mieczem” Henryka Sienkiewicza trafił do pani **Krystyny Kuczarz**y z Troy,
- album fotograficzny „Polska” wylosował **Mitchell Szarek**,
- książkę „Matka dzieci Holocaustu. Historia Ireny Sendlerowej” wygrał pan **Mitchell Urban** z Ann Arbor,
- film fabularny „Korczak” w reż. Andrzeja Wajdy trafił do **ks. infułata Stanisława Milewskiego**,
- film dokumentalny „Witness to Hope. The Life of John Paul II” wylosował **ks. Bolesław Król**,
- film dokumentalny “Life & Times of John Paul II” wygrał pan **Walter Szczygielski** z Ann Arbor.

Nagrody są do odbioru w biurze Kongresu (11333 Joseph Campau) w Hamtramck.

Zjazd Rady Dyrektorów KPA w Chicago

W sobotę, 17 października br. w Chicago obradowała krajowa Rada Dyrektorów Kongresu Polonii Amerykańskiej.

W sesji przedpołudniowej dyskusja koncentrowała się na problemach finansowych Kongresu.

Wysluchano także raportów z działalności poszczególnych wydziałów stanowych KPA. Podczas obrad wybrano także nowych członków zarządu Krajowej Rady.

Po południu odbyło się spotkanie z przedstawicielami Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie. W zebraniu uczestniczył prezes IPN-u Janusz Kurtyka i trzech wicedyrektorów. Prezes Janusz Kurtyka omówił zakres i sposób działania Instytutu. Następnie odpowiadał na liczne pytania dotyczące prawnych norm lustracji środowisk polonijnych w Ameryce.

Stwierdził m.in., że o dostęp do zasobów IPN może ubiegać się każdy (niezależnie od pochodzenia, narodowości i obywatelstwa), kto chce wiedzieć, jakie materiały w jego sprawie zgromadził aparat represji komunistycznego państwa. Natomiast by dowiedzieć się czegoś o innych osobach musi powstać komisja złożona z naukowców lub zespołu dziennikarzy. Jeśli Kongres chce uzyskać informacje z archiwów IPN, powinien powołać do życia komisję naukowców przed którymi archiwa staną otworem.

Zebrawnie Rady Dyrektorów KPA w Chicago tymczasowo nie podjęło żadnej decyzji w sprawie utworzenia takiej komisji.

Wydział michigański KPA był reprezentowany na obradach przez Krajowych Dyrektorów: dr Genę Jurek, Mary Ellen Tyszkę, Jerzego Różalskiego i dra Zdzisława Jurek

Polonia w Detroit pamięta o 17 września 1939 r.

W czwartek, 17 września, w kościele Królowej Apostołów w Hamtramck odbyła się uroczysta Msza św. upamiętniająca 70. rocznicę inwazji Rosji na Polskę 17 września 1939 r. Organizatorem Mszy św. był michigański wydział Kongresu Polonii Amerykańskiej.

Jako głównego celebрана Mszy zaproszono kardynała Edmunda Szokę, a asystowało mu księża z polonijnych parafii naszej metropolii, m.in. ks. infułat Stanisław Milewski, ks. Edward Kaszak, ks. Janusz Iwan oraz proboszcz parafii Królowej Apostołów ks. Bogdan Młhosz.

Homonile wygłosił ks. Kaszak, w której podkreślił jak ważna jest pamięć o bohaterstwie Polaków w czasie II wojny światowej.

O muzyczną oprawę Mszy św. zabrał chór parafialny pod kierownictwem Władysława Budweila. Chór przygotował bardzo piękny repertuar, w tym m.in. wznuszającą pieśń „Ojczyzno Ma...”, którą solo zaśpiewał pan Bogdan Nowacek.

Pod koniec Mszy św. Scott Klein reprezentujący władze miasta Hamtramck odczytał przygotowaną na tę uroczystość specjalną proklamację, w której przypomina się o pamięciych smutnych w dziejach Polski datach (1 września i 17 września 1939 roku), a także o wielkim wkładzie polskich

Karen Majewski burmistrzem Hamtramcki!

Karen Majewski została ponownie wybrana burmistrzem miasta Hamtramck. W głosowaniu, które odbyło się we wtorek, 3 listopada, pani Majewski zyskała poparcie 1708 (52 procent) głosujących mieszkańców miasta. Jej przeciwnik, Abdul Algazali, uzyskał 1585 głosów (48 procent).